

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 137/2013-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. marca 2013 predbežne prerokoval sťažnosť R. P..., K., zastúpeného advokátom JUDr. R. K., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd výrokom rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Sžo/37/2011 z 13. júna 2012 o náhrade trov súdneho konania a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. P... o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. augusta 2012 doručená sťažnosť R. P... (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho

základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) výrokom rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Sžo/37/2011 z 13. júna 2012 o náhrade trov súdneho konania (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal 30. júna 2011 odvolanie proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 7 S/13890/2010 z 1. júna 2011 domáhajúc sa aj priznania náhrady trov konania v sume 716,50 €.

Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 2 Sžo/37/2011 z 13. júna 2012 okrem iného priznal sťažovateľovi náhradu trov konania v sume 592,40 €. Sťažovateľ poukazuje na to, že proti napadnutému rozsudku, resp. jeho výroku o náhrade trov konania nemôže využiť žiaden opravný prostriedok, a preto je podľa neho v danej veci naplnená podmienka prípustnosti sťažnosti ustanovená v § 53 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Sťažovateľ tvrdí, že jeho v petite sťažnosti označené práva boli v danej veci porušené tým, že najvyšší súd nepostupoval podľa platnej a účinnej právnej normy, nezákonne obmedzil jeho možnosť nadobudnúť vlastnícke právo a navyše, napadnutý rozsudok nedostatočne odôvodnil, „čím sa v konečnom dôsledku dopustil porušenia zásady zákazu *denegatio iustitiae*“.

V spojitosti s tým sťažovateľ poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku, v ktorom sa uvádza, že „*O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 224 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. a § 250k ods. 1 O. s. p. a žalobcovi ako úspešnému účastníkovi priznal ich náhradu.*“. Preto, aj keď

najvyšší súd na jednej strane jednoznačne priznal sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania, na druhej strane sťažovateľ namieta, že mu ju nepriznal v plnom rozsahu, ale bez akéhokoľvek odôvodnenia ju znížil o sumu 124,10 €.

Sťažovateľ ďalej cituje § 250k ods. 1 prvú vetu a tretiu vetu Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), podľa ktorého ak mal žalobca úspech celkom alebo sčasti, súd mu proti žalovanému prizná právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu trov konania. Môže tiež rozhodnúť, že sa náhrada trov celkom alebo sčasti neprizná, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa. Z uvedeného sťažovateľ vyvodzuje, *„že v prípade, ak má účastník konania v konaní úspech celkom, súd mu proti neúspešnému účastníkovi prizná právo na úplnú náhradu trov konania“*.

V ďalšej časti sťažnosti sa sťažovateľ zaoberá vlastnou interpretáciou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ako aj výkladu pojmu *„majetok“* obsiahnutého v prvej časti čl. 1 dodatkového protokolu.

Odvolávajúc sa na judikatúru ústavného súdu týkajúcu sa základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľ vyjadruje názor, *„že arbitrárnym postupom porušovateľa došlo k porušeniu tak ústavno-procesných princípov postupu..., ako aj základného práva hmotného charakteru (čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, resp. čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd)“*.

Na základe skutočností uvedených v sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„I. Základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky na súdnu a inú právnu ochranu, právo sťažovateľa vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorým je Slovenská republika

viazaná a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd výrokom rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 13. 06. 2012 sp. zn. 2 Sžo/37/2011 o náhrade trov konania porušené bolo.

II. Výrok rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 13. 06. 2012 sp. zn. 2 Sžo/37/2011 o náhrade trov konania sa zrušuje a vracia sa Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

III. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy tohto konania do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená.

V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98 tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (III. ÚS 415/2011, IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom a výrokom napadnutého rozsudku najvyššieho súdu o náhrade trov súdneho konania, pričom podstata jeho argumentácie spočíva v tvrdení, že najvyšší súd nesprávne rozhodol o trovách konania, keď mu nepriznal náhradu trov konania v plnom rozsahu (hoci si riadne a včas uplatnil nárok na náhradu za štyri úkony právnej služby) a svoje rozhodnutie o nepriznaní plnej náhrady trov konania (sťažovateľ bol v konaní v plnom rozsahu úspešný, pozn.) neodôvodnil.

1. V nadväznosti na obsah sťažnosti ústavný súd v prvom rade považuje za potrebné zdôrazniť, že námietky sťažovateľa síce smerujú proti porušeniu princípov spravodlivého súdneho konania (procesu), týkajú sa však len jeho časti, a to rozhodovania najvyššieho súdu o trovách konania, čo má v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci na sťažovateľa nepochybne negatívne dôsledky, avšak tieto nemožno z hľadiska kritérií spravodlivého procesu podľa názoru ústavného súdu dávať na rovnakú úroveň a pripisovať

im rovnakú relevanciu ako námietkam proti procesnému postupu vedúcemu k rozhodnutiu vo veci samej, resp. samotnému rozhodnutiu vo veci samej (m. m. IV. ÚS 225/2012, IV. ÚS 311/2012).

Ústavný súd nespochybňuje, že za určitých okolností možno k záveru o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru dospieť aj v súvislosti s námietkami sťažovateľa smerujúcimi proti právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu o náhrade trov súdneho konania. Vo všeobecnosti však platí, že nesprávne rozhodnutie o náhrade trov konania nemožno spravidla samo osebe kvalifikovať ako také pochybenie všeobecného súdu, ktoré by svojou intenzitou zakladalo možnosť vyslovenia porušenia základných práv a slobôd bez ohľadu na to, akokoľvek výrazne sa môže účastníka konania dotknúť. Ústavný súd pri posudzovaní problematiky trov konania, t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickej, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k zrušeniu napadaného výroku o trovách konania pristupuje iba celkom výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces) extrémnym spôsobom alebo že bolo napadnutým rozhodnutím zasiahnuté aj iné základné právo (m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

Vychádzajúc z uvedených právnych názorov ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že vo svojej podstate sťažovateľ namieta, že najvyšší súd mu v rozpore so zákonom nepriznal plnú náhradu trov konania, ktorá podľa jeho vyčíslenia predstavuje sumu 716,50 €, ale mu priznal náhradu trov iba v sume 542,40 €, teda napadnutým rozsudkom mal byť ukrátený o sumu 124,10 € (oprávnenosť výšky uplatnenej náhrady trov konania ústavný súd neposudzoval, pozn.). Ústavný súd v tejto súvislosti pripúšťa, že výrok napadnutého rozsudku najvyššieho súdu by mohol byť z hľadiska kritérií zákonnosti sporný, ale v danom prípade považoval za nevyhnuté zohľadniť aj to, či namietané pochybenie najvyššieho súdu je také závažné, že jeho intenzita má ústavnoprávnu relevanciu a mohla by odôvodňovať vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Namietaná suma, o ktorú bol, resp. mal byť sťažovateľ ukrátený, zjavne nedosahuje ani

trojnásobok minimálnej mzdy, teda sumy, ktorá je aj vo sfére všeobecného súdnictva považovaná za bagateľnú (pozri § 238 ods. 5 OSP, ktorý ustanovuje trojnásobok minimálnej mzdy ako podmienku prípustnosti dovolania proti právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu vo veciach týkajúcich sa peňažného plnenia).

Ústavný súd už pri svojej rozhodovacej činnosti vyslovil, že ak sťažnosť smeruje proti rozhodnutiu, v ktorom ide zjavne o bagateľnú sumu, poskytnutie ústavnoprávnej ochrany sťažovateľovi prichádza do úvahy len v celkom mimoriadnych prípadoch, keď relevancia námietok sťažovateľa smerujúcich proti napadnutému rozhodnutiu v kontexte posúdenia eventuálneho porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru umožňuje dospieť k záveru, ktorý odôvodňuje vyslovenie porušenia označených práv po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (m. m. IV. ÚS 358/09, IV. ÚS 414/2010, IV. ÚS 79/2011, IV. ÚS 251/2011). V posudzovanej veci takúto intenzitu pochybenia zo strany najvyššieho súdu, ktorá by dosiahla ústavnoprávny rozmer, ústavný súd nezistil, čo zakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľa v časti, ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru výrokom napadnutého rozsudku najvyššieho súdu o trovách konania, je zjavne neopodstatnená, a preto ju v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

2. Vo vzťahu k námietke porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým výrokom rozsudku najvyššieho súdu ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy. V opačnom prípade by ústavný súd bol opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale

bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základným predpokladom na to, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy (obdobne napr. II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08).

Keďže ústavný súd sťažnosť v časti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým výrokom rozsudku najvyššieho súdu, odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť, odmietnutie ďalšej časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, bolo už len nevyhnutným dôsledkom vyplývajúcim zo vzájomného vzťahu medzi právami hmotno-právneho charakteru a ústavno-procesnými princípmi z perspektívy ich možného porušenia.

Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní, bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi uvedenými v jej petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. marca 2013